

og for at skaffe dem Benge, og alt saadant videre. Og overhovedet maa man erindre, at man ikke maa sætte Bestidderne af saadant Fæstegods i en anden Stilling end enhver anden Eier af Fæstegods; ogsaa i enhver anden Eiers Magt staaer det jo, at afhænde Bøndergods til Andre. Ja, vilde man forbyde en Eier at afhænde sit Gods til Andre end Fæstere, saa kunde man ogsaa her træffe en saadan Bestemmelse; men naar man maa erkjende, og det maa man fornøftigviis erkjende, at enhver Bestidder af Fæstegods er berettiget til at sælge det til Alle og Enhver, saa maa man, synes det mig, her consequent indrømme, at Lehnsbestidderen ogsaa er berettiget til, naar det fideicommissariske Baand løses, at afhænde det til Enhver. Diemedet, man attraaer, Fæstegodssets Overgang til Selveiendom, vil vist i høi Grad derved fremmes. — Den ærede tredje Landsdømmetsmand for ottende Valgkreds (Voigt) har væsentlig seet Sagen i Fideicommissets og Familiens Interesse, idet han dog har sluttet med, at han ogsaa seer hen til Fæstebondens Interesse, og derfor vil, at Afhændelse af Fæstegods skulde forbydes, førend Fæstefamilien var uddød. Jeg veed ikke, hvorledes Sagen stiller sig med Hensyn til Fideicommissbestidderne, men jeg tør sige med temmelig Visshed, at Fæstebondens stand vilde frabede sig en saadan Foranstaltning. Den vil ikke erkjende, at det vilde være til dens Fordeel, at Fæstegaardene først skulde sælges, eftersom Fæsterne døde; den vil ønske, at Gaardene snarest muligt kunne blive solgte til den nulevende Fæster. Samme ærede Rigsdømmetsmand har sagt, at L. 5—2—65 forbyder at afhænde Fæstegods, og han citerede disse Bestemmelser; ja vistnok, men denne Lovbestemmelse er det just, vi ville have, og den kommer saaledes ikke her i Betragtning. Desuden skal jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at vi have en Grundlovsbestemmelse i § 98, som netop siger, at det fideicommissariske Baand, som hviler paa Jorden her i Danmark, skal hæves, hvoraf Følgen vilde blive, at Godset vilde gaae over til Fæsterne. Og desuden maa det vel erindres, at vi have mangfoldige Bevillinger, som Ministeriet har udstedt, til Afhændelse af Fæstegods, længe førend dette Lovudkast kom, og længe førend Grundlovens Bestemmelser,

og de vilde da ogsaa, som han sagde, være en Krænkelse, en i høieste Grad uretfærdig Fremgangsmaade mod Familien. Disse Bevillinger ere hidtil meddeelte tværtimod Lovens 5—2—65, ja tværtimod disse fideicommissariske Bestemmelser, som deri indeholdes, at Godset skal blive i Familien til evig Tid, og andre lignende Udtryk, der ellers forekomme. Det blev anført ved denne Sags indledende Behandling af den ærede 7de Landsdømmetsmand for 6te Valgkreds (Unsgaard), at Landbocommissionen havde indstillet i aldeles bestemte Udtryk, ja endogsaa ganske eenstemmigt, at de fideicommissariske Baand ikke skulde være til Hinder for en Bestidder i at afhænde Fæstebøndergods, og at der for Bestidderne, som afhændede det, stelling ingen Control skulde være. Naar man altsaa dengang aldeles ingen Control vilde have, synes det mig, at man maa finde sig saa meget mere betrygget ved de Bestemmelser, som indeholdes i dette Lovudkast, naar man overhovedet engang har ønsket at afhænde uden nogen Control. — Dette maa være nok.

Solk: En fri Udvikling af Samskudsforholdene vilde være det Rigtigste og Ænskeligste. Vilde man blot løsne de Baand, som hindre Selveiendom, og overlade Udviklingen til sig selv, da ordne Forholdene sig nok af sig selv, og det er netop det, som det foreliggende Forslag gaaer ud paa. Der har hævet sig Stemmer mod Forslaget paa Grund af, at det ikke indeholder tilstrækkelig Sikkerhed for, at den virkelige Salgspris, eller en tilstrækkelig Salgspris kommer Fideicommissarerne tilgode, og der er paa den anden Side igjen yttret, at en Overtrædelse af Lovens Bestemmelser vilde være en Forbrydelse. Jeg kommer derved til det af mig stillede Endringsforslag. Ved første Drøftelse vil det vel kunne synes, som om en Deel af dette Endringsforslag kommer ind under det, der maa være en nødvendig Følge af, at en Plan skal forelægges, eller, som Udvalget i sin Forandring af § 2 udtrykker sig, en fuldstændig og nøiagtig Overførsel over samtlige Indtægter, førend Afhændelse kan foregaae.

Ved nærmere Betragtning vil Saadant imidlertid findes ikke at være Tilfældet. Det maa indrømmes, at det er vanskeligt her at give en Forfrist, der under alle Omstændigheder